

TA'LIM JARAYONIDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING O'RNI.

Aldashev Ilhomjon

Farg'ona davlat universiteti o'qituvchisi

Musayeva Farangiz

Farg'ona davlat universiteti talabasi

Annotatsiya: Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarning yangiligi va o'ziga xosligi insoniyat rivojlanishi nuqtai nazaridan ular deyarli insoniyat faoliyati barcha sohalariga kirib borishi, ulardan cheklanmagan joylar va maqsadlarda foydalanish mumkinligidan iborat. Shu kabi axborot-kommunikatsiya texnologiyalari uch yo'nalishda ilgari bo'lmagan juda katta samara bilan insoniyat rivojlanishi jarayonidagi to'siqlarni yengib o'tish imkon beradi. Maqolada ta'lim jarayonida axborot kommunikatsiya texnologiyasi vositalaridan foydalanishning zamonaviy usullari ahamiyati atroflicha yoritilgan.

Annotation: The peculiarity of the innovation of information and communication technologies, from the point of view of human development, is that they penetrate into all spheres of human activity, from which it is possible to start limitations and problems. Such information and communication technologies allow to overcome the obstacles in the process of human development with great effectiveness in three directions. In the article, the modern methods of uploading the educational process from information communication support are described in detail.

Key words: information technology, educational system, online education, technical tools, sites.

Kirish. Hozirgi davrni ta'alimni texnologiyalarsiz tassavur qilib bo'lmaydi. Hozirgi globallashuv davrida internet tarmog'i orqali masofadan turib, onlayn yoki oflayn o'qish imkoniyatlarining paydo bo'lishi, ta'lim oluvchi va ta'lim beruvchilarga juda katta imkoniyat bermogda. Hozirgi kunda dunyo bo'ylab elektron ta'lim olish imkonini beruvchi juda ko'plab elektron ta'lim platformalari faoliyat yuritmoqda. Elektron usulda

ta'lim olishning eng afzal tomoni ta'lim oluvchi ayrim sabab bilan darsda qatnasha olmasa yoki darsni yaxshi o'zlashtira olmasa, platformaga kirib, video-ma'ruzalardan qayta-qayta foydalanishi mumkin. Bu esa ta'lim olish samaradorligini sezilarli darajada oshishiga sabab bo'ladi.

Bugungi kunda rivojlangan davlatlar ta'lim tizimida zamonaviy axborot kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish bo'yicha ilmiy izlanishlar olib borilib, amaliyotga tatbiq etilmoqda. Ta'lim tizimida fan va ishlab chiqarishning integratsiyasiga e'tibor qaratish, ta'lim jarayoniga elektron ta'lim texnologiyalarini joriy qilish, masofaviy ta'limni qo'llabquvvatlash zarur. Axborot kommunikatsiya texnologiyalarini masofaviy ta'lim jarayonida qo'llashning ikkita zaruriy sharti mavjud:

- texnik jihozlar bilan taminlanganlik;
- maxsus dasturiy ta'minotlarning mavjudligi.

Axborot texnologiyalari ([inglizcha](#): *Information Technology(IT)*) — bu kompyuter tizimlari, dasturiy ta'minot, dasturlash tillari, ma'lumotlar, ma'lumotlarni qayta ishlash va saqlashni o'z ichiga olgan tegishli sohalar to'plami. Axborot texnologiyalari (AT) axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (**AKT**)ning bir qismini tashkil qiladi. AT tizimi — odatda, axborot tizimi, aloqa tizimi yoki aniqrog'i, kompyuter tizimi, jumladan, barcha apparat, dasturiy ta'minot va periferik jihozlar — cheklangan AT foydalanuvchilari guruhi va AT loyihasi tomonidan boshqariladigan tizim va odatda AT tizimini ishga tushirish va joriy etishni nazarda tutadi. Garchi odamlar eng qadimgi yozuv tizimlari yaratilganidan beri ma'lumotlarni saqlash, olish, manipulyatsiya qilish va muloqot qilish bilan shug'ullangan bo'lsalar-da, zamonaviy ma'noda axborot texnologiyasi atamasi birinchi marta 1958-yilda Garvard Business Review jurnalida chop etilgan maqolada paydo bo'lgan; mualliflar Garold J. Leavitt va Tomas L. Uisler “yangi texnologiyaning hali bitta aniq nomi yo'q. Biz uni axborot texnologiyalari (AT) deb ataymiz”, deb sharhladilar. Ularning ta'rifi uchta toifadan iborat: ishlov berish texnikasi, qaror qabul qilishda statistik va matematik usullarni qo'llash va kompyuter dasturlari orqali yuqori darajadagi fikrlashni simulyatsiya qilish.

Axborot texnologiyasi – bu bir zanjirga birlashgan, axborotni yig‘ish, qayta ishlash, saqlash, tarqatish va aks etish, shu bilan birga axborotning ishonchliligini va tezkorligini oshirish jarayonlari, mehnat unumdorligini orttirish maqsadida informatsion resursdan foydalanishni ta‘minlovchi uslublarni ishlab chiqish jarayonlari va dasturni **texnik vositalarining yig‘indisidir**. Jamiyatni axborotlashtirish joylarda insoniyat faoliyatining barcha ijtimoiy ahamiyatga ega bo‘lgan ko‘rinishlarida ishonchli axborot va unumli ma‘lumotlardan to‘liq va zamonaviy tarzda foydalanilishga qaratilgan chora – tadbirlar informatsion davlatdagi barcha foydalanuvchilarga infrastruktura tushunchasi ostida axborot hisoblash resurslari va avtomatlashgan aloqa tizimi keng miqyosda qo‘llaniladigan bazada yangi ATdan foydalanish imkoniyatini beruvchi axborot ta‘minlov strukturasi tushuniladi. Axborot umumiy ta‘rifga ega bo‘lmagan empirik tushuncha. Axborot nima? degan savolga, falsafa fani bizni o‘rab turgan borliqni ifodasi deb tushuntirsa, axborotlardan amalda foydalanuvchilar axborot va saqlanish, shakl o‘zgartirish va uzatish mumkin bo‘lgan ashyo, (ob‘ekt) deb tushintiradi. Axborotni olish. Har qanday predmet sohasida obyektlarda yoki ular uchun bajariladigan jarayonlar va funksiyalar, obyektlar va ularning xossalari ma‘lumotlar manbai bo‘ladi. Har qanday predmet sohasini uch xil: real, formal va axborot ko‘rinishida taqdim etish mumkin. Shu munosabat bilan axborotni olish jarayonini uch qavatli filtdan o‘tkazish deb qarash mumkin. Bunda to‘g‘ri taqdim etish (sintaktik qiymatlilik), ma‘naviy qiymatliligi (semantik), iste‘molchi qiymatliligi (pragmatik)ni baholash amalga oshiriladi.

Xulosa

Ta‘lim jarayonida axborot texnologiyalari o‘rni juda katta. Ularga sayohat qilish, ma‘lumotlarni topish va o‘rganishning ko‘proq ko‘rsatmalarini taqdim etish, shuningdek talabalarga interaktiv darslar va ma‘ruzalar o‘tkazishda yordam berishda juda muhim bo‘ladi. Axborot texnologiyalari, masalan, onlayn darslar, ta‘lim dasturlarini boshqarish platformalari, veb-saytlar, ilova va mobil dasturlar, interaktiv o‘quv vazifalari va ko‘p boshqa vositalar orqali ta‘limni o‘z ichiga oladi. Bu usullar talabalarga o‘z-o‘zini mustahkamlash, o‘zgartirish va mustaqil o‘rganish imkoniyatini beradi. Axborot texnologiyalari, ta‘limning yanada samarali, interaktiv va individual ravishda olib

borilishini ta'minlaydi. Bu jarayonlar ta'lim sohasida innovatsiyalarni olib borishda katta roli borligini ko'rsatadi.

Manbalar

1. https://uz.wikipedia.org/w/index.php?title=Axborot_tehnologiyalari&action=edit§ion=3
2. Ahmadjonov, A Abdullayev, M Mamayusupov, O Umarjonov. (2021). Raqamli iqtisodiyotda boshqaruv muammolari. Science and Education, 2(10), 636-642.
3. https://uz.wikipedia.org/wiki/Vikipediya:Manbalarga_ishoratlar
4. AA, Mulaydinov farkhod muratovich. (2021). Raqamli iqtisodiyot tushunchasi.
5. A Abdullaev. (2021). raqamli iqtisodiyot - kadrlar Tayyorlashning Dolzarb Masalalari. Ushbu maqolada raqamli iqtisodiyotning o'ziga xos xus